

CONCORD Sveriges rekommendationer för en konstruktiv handlingsplan för Agenda 2030 där Sverige sätts i en global kontext.

1. **Sverige i en global kontext.** Planen ska utgå ifrån och bidra till att utveckla förståelsen av att Sverige är en del av ett komplext globalt sammanhang - planetärt, ekonomiskt och socialt. Planen bör lyfta fram sambanden mellan vad vi gör på hemmaplan och effekterna i andra delar av världen och omvänt samt att länder har en extra-territoriell skyldighet att förhindra kränkningar av mänskliga rättigheter. Detta kräver uppdaterad kunskap och fakta om hur världen ser ut, trender och tendenser samt en insikt om att produktion och konsumtion, handelsmönster och politik har en påverkan på människor och samhällen utanför Sveriges gränser.
2. **Bred förankring och kraftfull styrning från högsta politiska nivå.** Planen ska sträva efter bredast möjliga ägarskap till Agenda 2030, med engagemang och bidrag från alla sektorer och nivåer i samhället. Men genomförande och uppföljning av Agenda 2030 och Sveriges politik för global utveckling (PGU) måste ha en kraftfull ledning på högsta politiska nivå och backas upp av statsministern med hela regeringen. Alla politikområden behöver vara öppna för utbyte och samverkan med andra.

Arbetet med Agenda 2030 kräver mod att vara långsiktig och att våga vara öppen för förändringar snarare än stuprörstänkandet inom olika politikområden. Arbetet kräver även en bred politisk förankring bland riksdagspartier.

3. **Tredimensionell hållbarhet.** Planen bör inrikta sig på att stärka kunskap och förståelse av samspelet mellan miljömässig, ekonomisk och social utveckling och försäkra att det finns strukturer och processer som hanterar alla de tre dimensionerna inom varje tematiskt sakområde i analys, genomförande och uppföljning. Detta för att komma bort från enspåriga verksamheter och uppsplittring, där man fokuserar på endast en av dimensionerna och tenderar åt en inåtvänd och begränsande miljö och kultur.
4. **Ingen ska lämnas utanför och en mångdimensionell förståelse av fattigdom.** Planen bör fokusera på att alla ska få del av utvecklingen. Vi vill understryka vikten av att använda den mångdimensionella förståelsen av fattigdom och inte enbart den ekonomiska. Den centrala principen i Agenda 2030 – ingen ska lämnas utanför – behöver förtydligas och analyseras vid varje givet tillfälle. Grunder som idag inte omnämns i Agenda 2030 måste särskilt synliggöras och inkluderas i planering, implementering och uppföljning. Politiska beslut och åtgärder behöver bygga på analyser som tar tillvara på rättigheter och intressen hos människor som lever i fattigdom, samt deras synpunkter på vilka åtgärder som krävs. Handlingsplanen behöver därför baseras på en holistisk omvärldsanalys där sociala, ekonomiska, politiska, religiösa och kulturella perspektiv och behov inkluderas.

5. **Satsa på svenska styrkor och motvindsfrågor.** Planen bör betona att Sverige ska fortsätta att driva frågor inom områden där Sverige har komparativ styrka och/eller angelägna frågor där vi ser negativa tendenser globalt. Sverige behöver också analysera nya tendenser utifrån Agenda 2030s mål, delmål och centrala principer.¹ Exempel på sådana är:
- a. Mål 1 om fattigdom. Fortsätta att aktivt arbeta med frågan om breda och inkluderande trygghetssystem inom internationella forum med inspiration från den generella välfärdsmodell som haft en nyckelroll i Sveriges samhällsutveckling.
 - b. Mål 2 om hunger. Sverige bör förstärka sin politik för en tryggad livsmedelsförsörjning och tydliggöra hur Sverige ska stödja utvecklingen av rättighetsbaserade matsystem samt hållbara jordbruksmetoder som är anpassade till klimatförändringarnas effekter med extrema väderförhållanden, torka och översvämningar.
 - c. Mål 5 om jämställdhet. Sveriges feministiska utrikespolitik ska fortsätta att utmana och bör förstärkas med mekanismer för att mäta, styra och följa upp arbetet. Särskilt bör Sverige fortsatt uppmärksamma sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter, liksom vikten av att stödja insatser som stärker alla kvinnors som lever i fattigdoms möjligheter till ekonomisk utveckling och organisering.
 - d. Mål 10 om ojämlikhet. Sverige har en generell välfärd och erfarenhet av inkluderande politik för människor som lever i utsatthet. Politik och beslut som påverkar människor som lever i fattigdom eller utsatthet måste analyseras, granskas och utvecklas med en intersektionell ansats utifrån Agenda 2030s delmål och principen om att ingen ska lämnas utanför.
 - e. Mål 16 om demokrati och säkerhet. Sverige behöver fortsätta och fördjupa insatser för att främja yttrande-, förenings-, församlings-, religions- och övertygelsefrihet på alla nivåer i samhället och internationellt.
6. **En samstämmighetspolitik som definierar och hanterar målkonflikter.** Genomförande av Sveriges PGU är en viktig del av genomförandet av Agenda 2030. Planen behöver bidra till att stärka samstämmigheten mellan regeringens organ, vilket kräver både en tydlig arbetsfördelning och bättre integration mellan departement och sektorer på nationell nivå. Samma sak gäller inom EU och mellan generaldirektoraten där. Det finns stort behov av att identifiera och framförallt systematiskt hantera målkonflikter, särskilt kring hur regelverk för svensk vapenexport, säkerhets- och migrationspolitik analyseras och utvärderas utifrån de olika delmålen och centrala principerna i Agenda 2030.
7. **Att mäta hållbar utveckling och data för den sociala dimensionen.** Den sociala dimensionen av en hållbar utveckling är den minst utvecklade och kända. Den behöver förtydligas liksom hur den samspelar med den ekonomiska respektive miljömässiga utvecklingen.
- Planen behöver bidra till bättre data, mätinstrument och indikatorer för att fånga upp social välfärd, jämlikhet och jämställdhet liksom mänsklig värdighet och välbefinnande. Alternativa mätinstrument behöver systematiskt användas i analys och underlag till politiska diskussioner.

¹ För djupare analys se [Politik för global utveckling i genomförandet av Agenda 2030, analys av regeringens skrivelse 2015/16:182 till Riksdagen, 2016](#)

8. **Kommunikation, folkbildning och mobilisering.** Sveriges bidrag till Agenda 2030 är allas vårt gemensamma ansvar även om regeringen är ytterst ansvarig. Planen behöver därför bidra till att skapa, tillvarata och stärka människors förståelse av och engagemang för en global hållbar utveckling. Delegationens förslag till kommunikationsplattform och folkbildningskampanj är åtgärder som bör ingå i planen. Den bör även ta upp mer långsiktiga åtgärder för att säkerställa tillgången på uppdaterad och pedagogiskt tillgänglig fakta och statistik. I en värld som förändras snabbt, där människor översköljs av fragmenterad information och där desinformation och förfälskning av fakta används som maktmedel behöver vi säkra kunskapsbyggande och kunskapsspridning, folkbildning och forskning. Planen bör också peka på individens möjligheter att bidra till Agenda 2030 och olika samhällsaktörers uppgift att skapa kanaler för engagemang.

9. **Ett levande och självständigt civilsamhälle.** Agenda 2030 kan inte genomföras utan ett starkt civilsamhälle i Sverige och övriga världen. Planen måste därför bidra till att stärka förutsättningarna för det civila samhällets organisationer och utifrån deras olika roller och behov som röstbärare, kunskapsbärare, ansvarsutkrävare, utförare och nätverkare som en aktör i egen rätt.

Planen behöver utgå från att civilsamhället är en bärande faktor i Sveriges genomförande och genomgående involvera och stödja relevanta delar av det civila samhället på olika nivåer lokalt, nationellt och globalt. Det är också viktigt att bejaka och inkludera en mångfald av civilsamhällsaktörer, t.ex. utvecklingsorganisationer, trosbaserade aktörer och samfund, barn- och ungdomsorganisationer, kulturaktörer och fackförenings- och idrottsrörelsen. En viktig del är att skapa förutsättningar för ett aktivt civilsamhälle, inte minst i situationer där utrymmet för civilsamhällesorganisationer krymper.

10. **Samhällssamverkan och partnerskap.** Planen behöver främja utbyte och samverkan mellan olika aktörer och sektorer på olika nivåer i samhället, bland annat genom att skapa en arkitektur för en tvärssektoriell dialog mellan civilsamhälle, arbetsmarknadens parter, näringsliv, myndigheter och forskarvärlden, som på sikt kan institutionaliseras. De tvärssektoriella dialogmötena arrangerade av delegationen samt processen för Sveriges rapportering till HLPF har varit fungerande första initiativ.

Men vi ser att fler grupper och intressen i vårt mångfaldssamhälle behöver delta och komma till tals för att möta Agendans inkluderande ambition att inte lämna någon utanför. Det är även en utmaning till oss i civilsamhället och våra organisationer.

11. **Pådrivare inom EU och FN.** Planen måste också vara en handlingsplan för Sveriges agerande i EU och FN. Sverige ska vara en aktiv röst inom EU för att utveckla EU:s arbete. EU behöver, på högsta nivå, en heltäckande strategi för genomförandet av Agenda 2030 gällande alla politikområden, internt och externt. *PCSD - Policy Coherence for sustainable development* - skall vara en tydlig utgångspunkt med konkreta åtaganden där EU åtar sig att göra konsekvensbedömningar av samtliga politikområden med externa effekter samt tar fram en analys som identifierar synergier och målkonflikter i nuvarande EU-politik.

Sverige har genom att initiera den högnivågrupp som lanserades 2015 tagit på sig ledartröjan globalt. Planen bör svara upp mot den förväntan som finns på Sverige, på att fortsätta hålla i högnivågruppen för att den ska kunna ta initiativ och visa på konkreta exempel som kan driva på det nationella genomförandet.

12. **Uppföljning och ansvarsutkrävande.** Planen bör föreslå en ambitionsnivå och ett upplägg för Sveriges uppföljning av genomförandet. Reflektion, uppföljning och rapportering bör genomföras utifrån en deltagande och inkluderade process av civilsamhället och gälla såväl sak som process, samt hanteringen av de tre dimensionerna, synergier och målkonflikter liksom partnerskap. Vi ser följande nyckelprocesser:

- Att departementens målsättningar och handlingsplaner för PGU och Agenda 2030 blir konkreta, mätbara och offentliga.
- Att regeringen minst vart annat år redovisar om Sveriges genomförande till riksdagen.
- Att Sverige åtar sig att återkommande bidra till den frivilliga rapporteringen till HLPF på alla sjutton målen och varje år vara redo att bidra till det tema eller annat fokus som gäller för HLPF.
- Att en regelbunden och oberoende utvärdering av PGU och Agenda 2030 etableras. Denna utvärdering ska redovisas till riksdagen.
- Att öppna forum för reflektion på nationell och lokal nivå etableras.

För att möjliggöra detta ser vi att kapacitet och kunskap inom hela regeringskansliet behöver stärkas, framförallt om de centrala principerna i Agenda 2030 och fattigheds-, rättighets- och jämställdhetsperspektivet i PGUn.

13. **Tillräcklig finansiering.** Planen måste kopplas till ett finansiellt åtagande. Åtaganden som redan gjorts i samband med Agenda 2030 och Addis Ababa Action Agenda måste reflekteras i politik och budget i Sverige och i EU. Vi vill betona vikten av klimatfinansiering med nya och additionella medel utöver biståndsramen. Sverige behöver bidra till att inte handels-, skatte- och investeringsöverenskommelser begränsar länder med svaga ekonomier och deras möjligheter att skapa en hållbar utveckling. Särskilt fokus bör läggas på åtgärder som motverkar kapital- och skatteflykt och på att främja den lokala privata sektorn. Planen bör också säkerställa att en procentmålet för Sveriges internationella bistånd inte urholkas och planera för minskade avräkningar för inhemskt flyktingmottagande.

Följande medlemmar i CONCORD Sveriges arbetsgrupper för Agenda 2030 och samstämmighet står bakom ovanstående rekommendationer:

Afrikagrupperna

Diakonia

Erikshjälpen

FIAN Sverige

Forum Syd

Hungerprojektet

Individuell Människohjälp

Internationella Kvinnoförbundet för Fred och Frihet (IKFF)

Kristna fredsrorelsen

LSU – Sveriges Ungdomsorganisationer

PLAN International Sverige

PMU

PRO Global

RFSL

RFSU

Rädda Barnen

SILC

Svenska Afganistankommittén

Svenska FN-förbundet

Svenska kyrkans internationella arbete

Svenska missionsrådet

UNICEF Sverige

Union to Union

Vi Skogen

We Effect

För fördjupad analys och mer detaljerade rekommendationer se CONCORD Sveriges medlemsorganisationers rapport 2016 PGU Barometer, 2016 års analys av skrivelsen samt CONCORD Europas rapport: Sustainable development the stakes could not be higher från 2016.